

Potenciál dobrovoľníctva v športe stále nedokážeme naplno využiť

Dobrovoľníctvo je vo svete fenomén, ktorý sa v športe aktívne využíva najmä pri organizovaní rôznych športových podujatí. Aj napriek tomu, že na Slovensku už od roku 2011 platí zákon o dobrovoľníctve, pre mnohých je tento inštitút stále vzdialený.

Kto je dobrovoľník?

Podľa § 2 ods. 1/ zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve v znení neskorších predpisov dobrovoľníkom je (za splnenia ďalších podmienok) fyzická osoba,

ktorá na základe svojho slobodného rozhodnutia bez nároku na odmenu vykonáva pre inú osobu s jej súhlasom v jej prospech alebo vo verejný prospech dobrovoľnícku činnosť založenú na svojej schopnosti, zručnosti alebo vedomosti a spĺňa ďalšie podmienky ustanovené týmto zákonom. Túto činnosť však musí vykonávať:

- mimo svojich pracovných povinností, služobných povinností a študijných povinností vyplývajúcich takejto osobe zo zákona, z pracovnej zmluvy, zo služobnej zmluvy, študijného poriadku alebo z iného obdobného pre neho záväzného dokumentu,
- nevykonáva túto činnosť pre orgán alebo funkcionára právnickej osoby, ktorej je členom, zamestnancom, žiakom či študentom,
- mimo svojho podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Aj športový odborník môže byť dobrovoľníkom

Naša legislatíva pritom v súčasnej dobe umožňuje, že za určitých podmienok aj športový odborník (§ 6 ods. 1 písm. a/ až d/ zákona o športe) môže vykonávať športovú činnosť ako dobrovoľník. Povinnosťou športovej organizácie, v prospech ktorej vykonáva dobrovoľník (športový odborník) takúto činnosť, je však zapísať ho do registra fyzických osôb v športe. Navyše, organizácia je povinná uviesť o dobrovoľníkovi aj ďalšie (okrem údajov povinne zapisovaných o športovom odborníkovi) údaje ako napr. miesto, obsah a trvanie dobrovoľníckej činnosti, označenie športovej súťaže, v súvislosti s ktorou je táto činnosť vykonávaná či uvedenie poskytnutého zabezpečenia a náhrad.

Reálne využitie v praxi športových klubov

Je dostatočne známe, že v praxi športových klubov je vykonávané množstvo dobrovoľníckej práce. Pred každým turnajom či zápasom treba pripraviť hrací priestor, v priebehu podujatia vykonávať najrôznejšie činnosti, po skončení podujatia opäť zložiť stoly, atď. Dobrovoľník (stolný tenista) však môže výkon tejto činnosti realizovať napr. aj pre inú organizáciu a v iných oblastiach (napr. v aktuálnych projektoch na záchranu hradov, atď.). Práve takéto vzťahy možno pokryť Zmluvou o výkone dobrovoľníckej činnosti, kde dobrovoľník navyše po splnení podmienok (40 hodín činnosti v rámci zdaňovacieho obdobia) môže v rámci daňovej asignácie darovať napr. klubu nie 2 %, ale 3 %. Je si však potrebné uvedomiť, že táto činnosť by mala byť vykonávaná ako činnosť mimo rámca povinností uložených osobe – dobrovoľníkovi vnútornými predpismi klubu. Samozrejme, že výkazníctvo musí byť maximálne prehľadné a transparentné, všetci si totiž uvedomujú, že zvýšený príjem z daňovej asignácie by inak skončil v štátnom rozpočte, takže štát má právo kontroly. Kompletný manuál k dobrovoľníckej činnosti si v prípade záujmu možno pozrieť v nasledujúcom odkaze http://www.ucps.sk/blog-391-1-default/833_Dobrovolnictvo_v_sporte.html.

Zmluva o výkone dobrovoľníckej činnosti

V bežných podmienkach nášho hnutia bude asi najčastejším prípadom uzatvorenie Zmluvy o dobrovoľníckej činnosti medzi dobrovoľníkom a športovým klubom ako prijímateľom dobrovoľníckej činnosti. V prípade osoby mladšej ako 18 rokov ju musí podpísať jej zákonný zástupca. Zmluva okrem iných náležitostí obsahuje najmä údaje o dobrovoľníkovi, označenie športového klubu ako prijímateľa dobrovoľníckej činnosti s označením fyzickej osoby oprávnene konať za klub, miesto, obsah a trvanie dobrovoľníckej činnosti. Zmluva obsahuje taktiež materiálne zabezpečenie dobrovoľníka, ak bolo dohodnuté. Je to najmä spôsob stravovania a ubytovania

dobrovoľníka, spôsob dopravy alebo úhradu cestovných náhrad spojených s cestou na miesto výkonu dobrovoľníckej činnosti, príspevok na úhradu nevyhnutných výdavkov na miesto vykonávania dobrovoľníckej činnosti alebo poskytnutie jednotného oblečenia alebo iného osobného vybavenia. Ide aj o náhradu za stratu času dobrovoľníka zapísaného v informačnom systéme športu za každú hodinu vykonávania dobrovoľníckej činnosti v športe, najviac vo výške hodinovej minimálnej mzdy. Obsahovou náležitosťou zmluvy môže byť taktiež napr. dohoda o uzatvorení poistenia zodpovednosti za škodu v prospech dobrovoľníka, rovnako aj poistenie pre prípad, ak by dobrovoľník utrpel pri výkone činnosti úraz. Prijímateľ dobrovoľníckej činnosti je povinný dobrovoľníkovi vydať písomné potvrdenie o trvaní, rozsahu a obsahu dobrovoľníckej činnosti dobrovoľníka.

Náhrada za stratu času do 500 € je oslobodená od dane z príjmov

Podľa § 9 ods. 1 písm. m/ zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov je náhrada za stratu času dobrovoľníka oslobodená od dane z príjmov, ak úhrn týchto príjmov nepresiahne v zdaňovacom období 500 €, pričom, ak takto vymedzené príjmy presiahnu 500 €, do základu dane sa zahrnú len príjmy nad takto ustanovenú sumu.

Zvýšená administratíva vs. vyšší príjem

Plne si tiež uvedomujeme, že postupné zavádzanie nových právnych inštitútov do podmienok praxe športových klubov prináša aj navýšenie administratívnych prác. Na druhej strane, legislatíva dnes už reálne umožňuje viaczdrojové financovanie činnosti klubu, čo so sebou prináša aj možnosť získania zvýšeného príjmu. Je preto možné do budúcnosti predpokladať, že viaceré kluby budú musieť hľadať spoločnú platformu pre výkon týchto činností, či už využitím externých služieb alebo možno aj spájaním do väčších celkov (možné spojenie viacerých klubov), ktoré budú ekonomicky silnejšie a nezávislejšie.

● text: Daniel Fink, foto: archív autora